

Vägen till genomförande av strategiåtgärder

1 En god miljö och biologisk mångfald

2019

- Nätverket av skyddsområden kompletteras slutligt inom ramen för de nationella skyddsprogrammen och Natura 2000 genom att det inrättas naturskyddsområden. Det tas fram system för planering av skötsel och användning av skyddsområdena, och nödvändiga skötselåtgärder inleds.
- Nya lämpliga skyddsmetoder utreds, t.ex. arrende av skog och s.k. gröna lån utöver METSO-handlingsplanen. Det beviljas mer finansiering för frivilligt skydd. (Handlingsplanen för den biologiska mångfalden i skogarna i södra Finland).
- En revidering av naturvårdslagen inleds för att lagen ska bli mer verkningfull.
- Finlands riktlinjer när det gäller internationella åtaganden för biodiversitet fram till 2030 bereds, målet ett strategiskt program som är mer juridiskt bindande.

2022

- Bevarandet och ett hållbart nyttjande av biologisk mångfald effektiviseras när det gäller åkrar och skogar som utnyttjas ekonomiskt. Detta sker i samarbete med andra sektorer.
- Behövliga beslut bereds för att finansieringen av METSO-handlingsplanen ska utvidgas till att också gälla myrar och våtmarker under den nya finansieringsperiod som inleds 2025.
- Lagstiftning som leder till att arbetet för att bevara biologisk mångfald får större verkan och godtagbarhet träder i kraft och nya metoder tas i bruk.
- Vi påverkar halvtidsutvärderingen av de internationella biodiversitetsmålen och den översyn av bindande förpliktelser och mekanismer som görs utifrån resultaten.

2025

2030

Förlusten av biologisk mångfald har stoppats och ett gynnsamt tillstånd tryggats

- En revidering av vattenlagen inleds, liksom även arbetet med att ändra lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen. Vi påverkar innehållet i revideringen av de EU-direktiv som gäller vattensektorn.
- Den nationella modellen för finansiering av genomförandet av vatten- och havsvården ses över i brett samarbete med privata sektorn.
- I genomförandet av vatten- och havsvården införs fler lösningar för återvinning av näringsämnen.
- I vatten- och havsvården, gränsvattensamarbetet och HELCOM:s aktionsplan för Östersjön tas det in åtgärder som leder till god miljöstatus och som stöder målen för hållbar utveckling.

- I och med revideringen av vattenlagstiftningen förbättras vattenstatusen och bl.a. förhållandena för vandringsfisk underlättas. Dessutom förtydligas miljömålen genomslag och genomförandet av vatten- och havsvården effektiviseras.
- Kommuners och företags försök och pionjärnätverk stöds så att vatten- och havsvårdsåtgärderna integreras.
- Naturbaserade lösningar kompletteras på ett kostnadseffektivt sätt traditionella tekniska lösningar och ger ett mångsidigare utbud av alternativ.
- HELCOM:s uppdaterade aktionsplan för Östersjön genomförs i synergi med de vatten- och havsvårdsåtgärder som ska leda till god miljöstatus och som stöder målen för hållbar utveckling.

God miljöstatus har uppnåtts i Östersjön och i vattendragen

2019

- Samordningen av miljörelaterade tillstånd fortsätter och miljöförfarandena i lagstiftningen för olika sektorer förenhetligas. Tillstånds- och tillsynsförfaranden automatiseras.
- Det bereds en RP om en effektivisering av myndigheternas befogenheter med tanke på utvecklingen av subsidiära miljöansvarssystem (TOVA I). Miljöansvarets ställning i konkurssituationer förtydligas.
- Finland främjar åtgärder som bidrar till en minskning av långväga gränsöverskridande skadliga ämnen och sot och till att det globala målet för havsskyddet uppnås i de arktiska regionerna.
- Riskhanteringen riktas in på aktuella kemikaliefrågor (mikroplaster, nanomaterial, hormonstörande ämnen). Vi utövar påverkan inom FN för att utveckla kemikalie- och avfallshanteringen. Vi utökar kompetensen när det gäller sanering av riskobjekt och exporterar kunskan.

2022

- Godkännandeförfarandena inriktas på de aktörer som är viktiga med tanke på föroreningar, och för andra tas det fram andra smidiga alternativ. Miljöinformationen har kombinerats med elektroniska miljöförfaranden med grund i geografisk information. Olika statliga system för miljörelaterade förfaranden slås ihop.
- Ett nytt system för finansiering av miljöansvar (TOVA II) tas i bruk så att företagens miljöåtaganden kan skötas utan statlig ekonomisk inblandning.
- Finland bedriver aktivt internationellt samarbete och vidtar åtgärder som förbättrar den arktiska miljöns status.
- Det utvecklas nya metoder för hantering av kemikalierisker och användningen av kemikalier blir allt mer hållbar. Skadliga ämnen ersätts av icke-skadliga.

2025

2030

Miljöriskerna har identifierats och är under kontroll

- Vi känner till livsmiljöns betydelse för ökad hälsa och välbefinnande och att en god livsmiljö är en konkurrensfaktor. Livsmiljöns kvalitet förbättras i samband med planering av bostadsområden och fysisk planering.
- De kommunala miljö-, byggnadstillsyns- och planläggningsorganisationernas funktion och verkningsfullhet ses över med beaktande av organisatoriska lösningar och IKT-lösningar.
- Det utarbetas ett nationellt luftvårdsprogram för att de åtaganden om utsläppsminskning som fastställts för Finland ska fullföljas. Det tas i bruk utsläppsnåla förbränningsanläggningar för småskalig vedeldning för att utsläppen av små partiklar ska minska.
- Verksamhetsmodellen Sunda lokaler utvecklas och det tas i bruk modeller för förebyggande av problem med inomhusluften i offentliga byggnader. Livscykelänkandet tillämpas allt mer i byggandet och kompetensen kring detta utvecklas.

- Stadsnaturens inverkan på hälsa och välbefinnande är känd och detta beaktas i samhällsplaneringen. Naturbaserade lösningar tillämpas i hög utsträckning.
- Miljö-, byggnadstillsyns- och planläggningsorganisationernas servicekoncept har setts över.
- Ett projekt för ren luft i kommunerna inleds, likaså samarbete med de kommuner som har störst belastning. Det fastställs miljökrav för eldstäder som drivs med fast bränsle i nya byggnader. I statliga lokaler frångås oljeuppvärmning.
- Verksamhetsmodellen Sunda lokaler har införts i omfattande utsträckning för att problem med inomhusluften i offentliga byggnader ska förebyggas. Offentligt finansierade byggnaders skick inspekteras och följs upp regelbundet.

Livsmiljön bidrar till människornas välbefinnande

2 Ett koldioxidneutralt kretsloppssamhälle

2019

- Finland siktar på allt ambitiösare utsläppsminskningar i klimatavtalet från Paris och minskar före 2050 växthusgasutsläppen med 80–95 procent från 1990 års nivå.
- I planeringen av klimat- och energipolitiken på lång sikt och i lagstiftningen beaktas inte bara utsläpp, utan också kolsänkor.
- Den klimatpolitiska planen på medellång sikt genomförs för att växthusgasutsläppen från trafik, boende, byggande, fluorerade gaser, avfall, arbetsmaskiner och jordbruk ska minska, och uppföljningen förbättras.
- Kommunernas och landskapens arbete för ett koldioxidsnålt och resurssmart Finland stöds, liksom även deras försök och nätverk.
- Det reviderade direktivet om byggnaders energiprestanda börjar genomföras nationellt. Användning av el och värme från solenergi och smarta system främjas och i nya byggnader möjliggörs efterfrågeelasticitet i fråga om el.

2022

- Vi påverkar utvecklandet och genomförandet av en ambitiös klimatpolitik och lagstiftning inom EU och deltar aktivt i de internationella klimatförhandlingarna, i annat internationellt samarbete och i initiativ.
- Klimat- och energipolitiken planeras som en helhet och beaktas i planeringen av andra politikområden.
- Den andra klimatpolitiska planen på medellång sikt bereds och det tas i bruk nya behövliga åtgärder, incitament och styrmedel för att målet för 2030 om att minska utsläppen med 39 procent ska nås.
- Kommunerna och landskapen blir föregångare när det gäller att främja ett koldioxidsnålt och resurssmart samhälle. De utnyttjar i hög grad nya lösningar och visar att de besitter miljökunskande.
- Automations- och övervakningssystem blir obligatoriska i stora byggnader som inte är bostadsbyggnader. När nya byggnader projekteras beaktas eventuell anslutning till smarta nätverk (Smart Grid).

2025

2030

Finland har minskat sina växthusgasutsläpp betydligt

- De långsiktiga och kortsiktiga åtgärderna i färdplanen för bättre återvinning av plast genomförs. Vi påverkar genomförandet av EU-strategin för plast och deltar i internationellt samarbete för att förebygga nedskräpning av haven.
- En hållbar och innovativ offentlig upphandling stöds av ett kompetenscenter. Arbetet med samhälleliga åtaganden för hållbar utveckling främjas.
- Marknaden involveras när det gäller att säkerställa ännu mer hållbart nyttjande av naturresurser, främja slutna kretslopp och lösa miljöproblem med hjälp av olika incitament.

- Hållbart nyttjande av biobaserade material med hög förädlingsgrad främjas t.ex. i fråga om textilier, kemikalier, läkemedel och plaster.
- Upphandlingslagstiftningen utnyttjas när det gäller att främja effekterna på miljö och välbefinnande. Det utarbetas nationella anvisningar och vid behov bindande kriterier för hur offentlig upphandling ska stödja miljöteknik och ett koldioxidsnålt samhälle.
- Det införs ekonomiska styrmedel, t.ex. incitament och skatter, för att konsumtionen av naturresurser ska begränsas. Miljöskadliga stöd avskaffas.

Naturresurserna nyttjas på ett sparsamt och hållbart sätt

2019

- Förutsättningarna för en hållbar cirkulär ekonomi stärks genom att man ser över lagstiftningen, incitamenten och verksamhetsformerna, skärper återvinningsmålen och kraven på separat insamling, preciserar bestämmelserna om producentansvar och underlättar återvinning av avfall.
- Det skapas en riksomfattande marknadsplats för avfall och biprodukter.
- Området för frivilliga avtal (green deals) utvecklas.
- Det utarbetas ett nationellt handlingsprogram för återvinning av näringsämnen.

2022

- Avfalls-, produkt- och kemikaliepolitiken samordnas så att den cirkulära ekonomin påskyndas och möjligheterna att spåra skadliga ämnen utvecklas, likaså livscykelänkandet.
- Elektroniska plattformar utvidgas så att de också tjänar delnings- och uthyrningstjänster och tjänster mellan enskilda.
- Green deal-förfarandet utvidgas till nya sektorer och man genomför effektinvesteringar för att hitta lösningar på miljöproblem.
- Det anvisas medel för forskning, utveckling och innovation för framställning av organiska gödselmedel och för tillhörande försök

2025

- Metoderna för styrning av byggandet utvecklas så att de stöder övergången till koldioxidsnålt byggande och styrningen av planläggning och reparationer med låga koldioxidutsläpp bereds.
- Metoden för beräkning av byggandets koldioxidavtryck utvecklas och det utarbetas riktlinjer för en utsläppsdatabas.
- Koldioxidsnålt byggande främjas och anvisningar för upphandling av koldioxidsnålt offentligt byggande testas.
- Andelen hållbart träbyggande utökas genom programmet för träbyggande.

- En livscykelmodell för koldioxidsnålt byggande tas stegvis i bruk inom författningsstyrningen och i fråga om eventuella incitament.
- Beräkning av koldioxidavtrycket ingår i byggutbildningen, i styrningen av byggandet har man börjat beakta också andra miljökonsekvenser än koldioxidutsläpp.
- I byggandet och underhållet av byggnader börjar man utgå från kostnader och utsläpp från byggnadens hela livscykel.
- 15 % av alla nya höghus är år 2025 byggda i trä.

2030

Cirkulär ekonomi innebär samhällförnyelse

Byggnadernas livscykel är koldioxidsnål och materialeffektiv

3 Hållbar stadsutveckling

2019

- Planeringen av stadsregionerna utgör en viktig del av beredningen av revideringen av markanvändnings- och bygglagen: I revideringen beaktas bl.a. klimatet, cirkulär ekonomi och förutsättningarna för hållbara färdsätt.
- Avtalen om markanvändning, boende och trafik (MBT) 2020 förhandlas fram för de största stadsregionerna. Avtalen vidareutvecklas med hänsyn till bl.a. de krav som klimatmålen ställer. Den planläggning och det bostadsbyggande som växande stadsregioner förutsätter koncentreras till lättillgängliga områden, stadsregionernas dynamik och konkurrenskraft förbättras.
- Digital planläggning tas med som en funktionell del i planeringen av områdesanvändningen med målet att göra offentlig information om planläggning och byggande tillgänglig för alla.

2022

- Stadsregionerna planeras och genomförs som en funktionell helhet.
- MBT-förfarandena bildar en välfungerande helhet och avtalen utgör en del av planeringen och genomförandet av regionerna. Medlen i statens bostadsfond utvecklas med utnyttjande av de finansierings- och partnerskapslösningar för boende och annan stadsutveckling som stöder urbaniseringen.
- Digitaliseringen och ny teknik möjliggör nya lösningar när det gäller stadsutveckling, byggande och trafik och bidrar även till ökad produktivitet.

2025

2030

Stadsregionerna bidrar till en hållbar tillväxt i regionerna

- Det tas fram flexibla metoder för kompletteringsbyggande. I kompletteringsbyggandet beaktas kulturmiljöns värden med tanke på en sociokulturellt hållbar utveckling.
- När det gäller boende för grupper med särskilda behov tas det fram alternativa genomförandesätt där likabehandlingsaspekten beaktas. Genom utvecklingsverksamheten riktas stöd på ett allt mer ändamålsenligt sätt.
- Bostadspolitiken blir mer långsiktig med ett program som sträcker sig över mer än en regeringsperiod. Förutsättningarna för produktionsstöd tryggas så att de stöder boende till rimliga priser samt sysselsättningen.

- Det är möjligt att utföra kompletteringsbyggande flexibelt och raskt med beaktande av områdenas särdrag och utan att miljövärdena och möjligheterna till deltagande försvagas.
- Bostadsmarknaden tillhandahåller olika slag av boendeformer som bl.a. beaktar förändringen i befolkningsstrukturen.
- Ett tillräckligt bostadsutbud och riktade statliga stödåtgärder möjliggör boende till rimliga priser.

Det finns bostäder som svarar på olika befolkningsgruppers behov

2019

- Möjligheterna att påverka planeringen av områdesanvändningen förbättras med hjälp av de möjligheter som digital planläggning och sociala medier erbjuder. Människornas möjligheter att påverka sin egen livsmiljö tryggas.
- Med kvalitetsförbättrande insatser i närmiljön förebyggs segregering, samtidigt som människornas välbefinnande ökar. Tillgänglighetsförordningens innehåll och mål har integrerats i såväl planering som genomförande.
- Beredskapen inför klimatförändringen och användningen av naturbaserade lösningar utgör en naturlig del av planeringen av den byggda miljön.

2022

- Det finns fungerande förfaranden för medborgardeltaktighet i planeringen i ett så tidigt skede som möjligt.
- Man har fäst vikt vid att bostadsområdena ska vara socialt hållbara, och det har satsats på trivsel och mångsidiga boendemiljöer också när det gäller kompletteringsbyggande. Lösningar för universell utformning blir allt mer lockande i samband med att formgivningen utvecklas. En trevlig närmiljö och skäliga boendekostnader kan bli verklighet för de flesta.
- Klimatförändringens effekter och beredskapen inför dem har beaktats i planeringen av den byggda miljön.

2025

- Systemet för planering av områdesanvändningen utvecklas så att det beaktar olika planeringsbehov i stadsregionerna och på landsbygden.
- I planeringen av områdesanvändningen beaktas de möjligheter som multilokalitet, informations- och kommunikationsteknik och hållbara mobilitetstjänster erbjuder när det gäller att utveckla boendet och företagsverksamheten på landsbygden, speciellt genom att stärka befintliga byar och deras livskraft.

- Förutsättningarna för att styra hållbarhetsutvecklingen i städerna och på landsbygden och tillhörande metoder har förbättrats, likaså samspelet mellan dessa.
- Landskapen och kommunerna planerar områdesanvändningen enligt den reviderade lagstiftningen. Genom att pilottesta olika tjänster hittar man goda tillvägagångssätt för att förbättra samspelet mellan stadsregioner och omgivande landsbygd på ett energieffektivt sätt.

2030

Närmiljöerna är socialt och ekologiskt hållbara

Utvecklingen i stadsregionerna och på landsbygden stöder och står i samspel med varandra